Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. szeptember 7.
(OR. en)

12485/23

Intézményközi referenciaszám:
2023/0318(NLE)

PROCIV 57	**ATO 48**
ENV 925	**CSC 408**
JAI 1084	**ECOFIN 839**
SAN 494	**CSCI 149**
COSI 140	**DATAPROTECT 216**
CHIMIE 85	**MI 698**
ENFOPOL 356	**CODEC 1500**
RECH 380	**COPS 418**
CT 133	**JAIEX 46**
DENLEG 38	**COPEN 292**
COTER 153	**IND 441**
RELEX 987	**POLMIL 221**
ENER 467	**IPCR 55**
HYBRID 53	**DIGIT 160**
TRANS 329	**DISINFO 62**
CYBER 203	**CSDP/PSDC 608**
TELECOM 251	**MARE 18**
ESPACE 45	**POLMAR 47**

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. szeptember 6.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 526 final
Tárgy:	Javaslat – A TANÁCS AJÁNLÁSA a számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró kritikus infrastruktúrák zavaraira való koordinált, uniós szintű reagálásról szóló tervről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 526 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2023) 526 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.9.6.
COM(2023) 526 final

2023/0318 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

a számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró kritikus infrastruktúrák zavaraira való koordinált, uniós szintű reagálásról szóló tervről

(EGT-vonatkozású szöveg)

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A jelenlegi geopolitikai környezetben, amelyet egyre nagyobb instabilitás jellemez, különösen Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és a biztonsági fenyegetések egyre összetettebbé válása, valamint az olyan éghajlatváltozási hatások miatt, mint a szokatlan éghajlati események növekedése vagy a vízhiány, az Uniónak továbbra is ébernek kell maradnia és folyamatosan alkalmazkodnia kell. Az uniós polgárok, vállalkozások és hatóságok függenek a kritikus infrastruktúráktól[1], mivel az ilyen infrastruktúrát üzemeltető szervezetek alapvető szolgáltatásokat nyújtanak. E szolgáltatások kulcsfontosságúak az alapvetően fontos társadalmi funkciók, a gazdasági tevékenységek, a népegészségügy és a közbiztonság fenntartása, illetve a környezet szempontjából, így azok nyújtását semmi nem akadályozhatja a belső piacon. Tehát tekintettel arra, hogy ezek az alapvető szolgáltatások fontosak a belső piac szempontjából, és ebből következően a kritikus infrastruktúrát ellenállóbbá kell tenni, általánosabb szinten pedig biztosítani kell az ilyen szolgáltatásokat nyújtó kritikus szervezetek rezilienciáját – az Uniónak intézkedéseket kell hoznia e reziliencia fokozása és az ilyen alapvető szolgáltatások nyújtása során bekövetkező esetleges zavarok enyhítése érdekében. Ellenkező esetben az ilyen zavarok súlyos következményekkel járhatnak az uniós polgárokra, gazdaságainkra és a demokratikus rendszereinkbe vetett bizalomra nézve, és befolyásolhatják a belső piac zavartalan működését, különösen az ágazatok közötti és a határokon átnyúló, egyre növekvő kölcsönös függőség összefüggésében.

Az Unió már több intézkedést hozott a kritikus infrastruktúrák – különösen a határokon átnyúló infrastruktúrák – védelmének és a kritikus fontosságú szervezetek rezilienciájának fokozására annak érdekében, hogy elkerülje az általuk a belső piacon nyújtott alapvető szolgáltatások zavarait, vagy enyhítse e zavarok hatásait.

Az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről szóló 2008/114/EK irányelv[2] (a továbbiakban: ECI-irányelv) volt az első olyan jogi eszköz, amely létrehozott egy, az európai kritikus infrastruktúrák azonosítására és kijelölésére szolgáló uniós szintű eljárást, valamint egy közös uniós megközelítést annak értékelésére, hogy szükséges-e javítani az ilyen infrastruktúráknak az ember okozta – akár szándékos, akár véletlen – fenyegetésekkel, valamint a természeti katasztrófákkal szembeni védelmét. Az ECI-irányelv azonban csak az energia- és a közlekedési ágazatra, valamint a kritikus infrastruktúrák védelmére összpontosított, és nem írt elő szélesebb körű intézkedéseket az ilyen infrastruktúrát üzemeltető szervezetek rezilienciájának fokozására.

A belső piaci műveletek egyre inkább összekapcsolódó és határokon átnyúló jellege miatt szükségessé vált, hogy az uniós fellépés több mint két ágazatra terjedjen ki, és túlmutasson az egyes eszközökre irányuló védőintézkedéseken. Ezért került elfogadásra 2022-ben a kritikus szervezetek rezilienciájáról szóló (EU) 2022/2557 irányelv[3] (a továbbiakban: CER-irányelv), valamint az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító

[1] „Kritikus infrastruktúra”: olyan eszköz, létesítmény, berendezés, hálózat vagy rendszer, vagy valamely eszköz, létesítmény, berendezés, hálózat vagy rendszer része, amely szükséges az alapvető szolgáltatás nyújtásához (a kritikus szervezetek rezilienciájáról szóló (EU) 2022/2557 irányelv 2. cikkének (4) bekezdése).

[2] A Tanács 2008/114/EK irányelve (2008. december 8.) az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről (HL L 345., 2008.12.23., 75. o.).

[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2557 irányelve a kritikus szervezetek rezilienciájáról és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 333., 2022.12.27., 164. o.).

intézkedésekről szóló (EU) 2022/2555 irányelv[4] (a továbbiakban: NIS 2 irányelv). A cél a kritikus szervezetek fizikai és digitális rezilienciájának átfogó biztosítása. A CER-irányelv 2023. január 16-án lépett hatályba, és célja, hogy segítse a tagállamokat a kritikus szervezetek általános rezilienciájának fokozásában, miközben megerősíti az uniós szintű koordinációt. 2024. október 18-tól az ECI-irányelv helyébe lép, amely időpontig a tagállamoknak meg kell hozniuk a CER-irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket. A CER-irányelvet 11 ágazatra[5] kell alkalmazni. Az irányelv a kritikus infrastruktúra védelméről az ilyen kritikus infrastruktúrát üzemeltető kritikus szervezetek rezilienciájának tágabb fogalmára helyezi át a hangsúlyt, és az incidensek előtti, alatti és utáni helyzettel is foglalkozik. A NIS 2 irányelv szintén 2023. január 16-án lépett hatályba, és korszerűsíti a meglévő jogi keretet a megnövekedett digitalizációhoz és a kiberbiztonsági fenyegetések változó környezetéhez való alkalmazkodás érdekében. A NIS 2 irányelv a kiberbiztonsági szabályok hatályát új ágazatokra és szervezetekre is kiterjeszti, valamint javítja a köz- és magánszervezetek, az illetékes hatóságok és az Unió egészének rezilienciáját és az eseményekre való reagálási képességét.

A CER-irányelv rendelkezéseket tartalmaz az eseményeknek a kritikus szervezet által az illetékes nemzeti hatóságnak történő bejelentésére, a (potenciálisan) érintett más tagállamok illetékes nemzeti hatóság általi értesítésére, valamint a Bizottság abban az esetben történő értesítésére vonatkozóan, ha az esemény hat vagy több tagállamot érint. A CER-irányelv bizonyos eseménybejelentési kötelezettségeket ír elő, amennyiben az esemény jelentős hatást gyakorol vagy gyakorolhat a kritikus szervezetekre és az alapvető szolgáltatások egy vagy több más tagállam számára vagy tagállamban történő nyújtásának folytonosságára[6].

Amint azt az Északi Áramlat gázvezetékei ellen 2022 szeptemberében elkövetett szabotázsakció is mutatja, a kritikus infrastruktúrák működésének biztonsági környezete jelentősen megváltozott, és uniós szinten további sürgős fellépésre van szükség a kritikus infrastruktúrák rezilienciájának fokozása érdekében, nemcsak a felkészültség, hanem a koordinált reagálás tekintetében is.

Ezzel összefüggésben fogadták el 2022. december 8-án – a Bizottság javaslata alapján – a kritikus infrastruktúrák rezilienciájának megerősítését célzó összehangolt uniós megközelítésről szóló tanácsi ajánlást[7] (a továbbiakban: a kritikus infrastruktúrák rezilienciájáról szóló ajánlás). Az említett ajánlás többek között kiemeli, hogy uniós szinten összehangoltan és hatékonyan kell reagálni az alapvető szolgáltatások nyújtását fenyegető jelenlegi és jövőbeli kockázatokra. Konkrétabban, a Tanács felkérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy tervet „a számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró kritikus infrastruktúrák zavaraira való koordinált reagálásról”. Az ajánlás megemlíti, hogy a tervnek összhangban kell lennie a hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépésre vonatkozó uniós protokollal[8], figyelembe kell vennie a nagyszabású kiberbiztonsági eseményekre és

[4] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2555 irányelve (2022. december 14.) az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint a 910/2014/EU rendelet és az (EU) 2018/1972 irányelv módosításáról és az (EU) 2016/1148 irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 333., 2022.12.27., 80. o.).

[5] Energia, közlekedés, banki szolgáltatások, pénzügyi piaci infrastruktúra, digitális infrastruktúra, közigazgatás, világűr, egészségügy, ivóvíz, szennyvíz, valamint élelmiszer-előállítás, -feldolgozás és -forgalmazás.

[6] A CER-irányelv 15. cikke (1) és (3) bekezdésével összhangban.

[7] A Tanács ajánlása (2022. december 8.) a kritikus infrastruktúrák rezilienciájának megerősítését célzó összehangolt uniós megközelítésről, 2023/C 20/01 (HL C 20., 2023.1.20., 1. o.).

[8] Közös szolgálati munkadokumentum a hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépés uniós operatív protokolljáról, SWD(2023) 116 final.

válsághelyzetekre való összehangolt reagálásról szóló (EU) 2017/1584 bizottsági ajánlást[9] (a továbbiakban: kiberbiztonsági terv), és tiszteletben kell tartania az uniós politikai szintű integrált válságelhárítási mechanizmust (a továbbiakban: IPCR)[10].

Ennek fényében az újabb tanácsi ajánlásra irányuló jelenlegi javaslatnak részét képezi egy ilyen terv. A javaslat célja, hogy kiegészítse a jelenlegi jogi keretet azáltal, hogy ismerteti a kritikus infrastruktúrák számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró zavaraira való uniós szintű koordinált reagálást, melynek során fel kell használni a meglévő uniós szintű mechanizmusokat. A javaslat ismerteti konkrétan a terv hatókörét és célkitűzéseit, valamint azt, hogy milyen szereplők, folyamatok és meglévő eszközök állnak rendelkezésre az uniós szinten összehangolt reagáláshoz a kritikus infrastruktúrák számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró zavarai esetén, valamint ismerteti azt is, hogy ilyen helyzetekben milyen módon tudnak együttműködni a tagállamok és az Unió intézményei, szervei, hivatalai és ügynökségei.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Ez a tanácsi ajánlásra irányuló javaslat összhangban van a kritikus infrastruktúrák védelmére és a kritikus szervezetek rezilienciájára vonatkozó jelenlegi jogi kerettel – az ECI-irányelvvel, illetve a CER-irányelvvel, valamint a kritikus infrastruktúrák rezilienciájáról szóló ajánlással –, és kiegészíti azokat, mivel célja, hogy kiegészítő jelleggel biztosítsa a tagállamok közötti, valamint a tagállamok és az uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek közötti koordinációt a számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró kritikus infrastruktúrák működését és az alapvető szolgáltatások nyújtását megzavaró események kezelése tekintetében. A javaslat felhasználja az uniós szinten meglévő struktúrákat és mechanizmusokat, többek között a CER-irányelv által létrehozott struktúrákat és mechanizmusokat, nevezetesen az illetékes hatóságok és a kritikus szervezetek rezilienciájával foglalkozó csoport közötti együttműködést, amely csoportot a CER-irányelv hozta létre azért, hogy az támogassa a Bizottságot és megkönnyítse a tagállamok közötti együttműködést, valamint a CER-irányelvvel kapcsolatos kérdésekkel kapcsolatos információcserét.

Ez a tanácsi ajánlásra irányuló javaslat összhangban van a NIS 2 irányelvben meghatározott uniós kiberbiztonsági kerettel is, és kiegészíti azt.

E javaslat célja, hogy a kritikus szervezetek rezilienciája és a kritikus infrastruktúrák védelme területén a kiberbiztonsági tervhez hasonló, kritikus infrastruktúrákra vonatkozó tervet terjesszen elő.

A melléklet I. része 4. pontjának b) alpontja ismerteti a kiberbiztonsági tervvel való kapcsolódási pontokat; ez utóbbi terv azokkal a nagyszabású kiberbiztonsági eseményekkel foglalkozik, amelyek következtében olyan kiterjedt zavar keletkezik, amellyel az érintett tagállam saját maga nem képes megbirkózni, illetve amelyek két vagy több tagállamot vagy uniós intézményt érintenek, és technikai vagy politikai szempontból olyan szerteágazó és jelentős hatásuk van, hogy kellő időben történő szakpolitikai koordinációt és uniós szintű politikai reagálást tesznek szükségessé. A NIS 2 irányelv fogalommeghatározása szerint az „esemény” olyan esemény, amely veszélyezteti a hálózati és információs rendszereken tárolt, továbbított vagy kezelt adatok vagy az e rendszerek által kínált vagy azokon keresztül

[9] A Bizottság (EU) 2017/1584 ajánlása (2017. szeptember 13.) a nagyszabású kiberbiztonsági eseményekre és válsághelyzetekre való összehangolt reagálásról (HL L 239., 2017.9.19., 36. o.).

[10] A Tanács (EU) 2018/1993 végrehajtási határozata (2018. december 11.) az uniós politikai szintű integrált válságelhárítási mechanizmusról (HL L 320., 2018.12.17., 28. o.).

elérhető szolgáltatások rendelkezésre állását, hitelességét, sértetlenségét vagy bizalmasságát („kiberbiztonsági esemény”).

A CER-irányelv és a NIS 2 irányelv szerinti illetékes hatóságok kötelesek együttműködni és információt cserélni a kiberbiztonsági eseményekkel és a kritikus szervezeteket érintő eseményekkel kapcsolatban, többek között a meghozott releváns intézkedéseket illetően. Abban az esetben, ha egy kritikus infrastruktúrát érintő jelentős esemény és egy nagyszabású kiberbiztonsági esemény ugyanazt a szervezetet érinti, a lehetséges reagálást össze kell hangolni az érintett szereplők között.

A javaslat összhangban van a hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépésre vonatkozó uniós protokollal, amely hibrid események esetén alkalmazandó. A melléklet I. része 4. pontjának a) alpontja bemutatja az uniós protokollhoz való kapcsolódási pontokat, beleértve azt is, hogy melyik eszköz alkalmazandó a kritikus infrastruktúrát érintő, hibrid dimenzióval rendelkező jelentős esemény esetén.

A javaslat összhangban van más, már meglévő uniós szintű válságkezelési mechanizmusokkal is, például a Tanács uniós politikai szintű integrált válságelhárítási mechanizmusával, a Bizottság belső válságkezelési koordinációs folyamatával, az ARGUS-szal[11] és az uniós polgári védelmi mechanizmussal[12] (a továbbiakban: UCPM) – amelyet annak Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központja (a továbbiakban: ERCC) támogat –, valamint az Európai Külügyi Szolgálat válságelhárítási mechanizmusával.

A javaslat összhangban van más vonatkozó ágazati jogszabályokkal is, és különösen azon konkrét intézkedéseikkel, amelyek az érintett ágazatokban működő szervezetek által zavarok esetén teendő válaszlépések bizonyos vonatkozásait szabályozzák.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 114. cikkén alapul, amely a jogszabályoknak a belső piac javítása érdekében történő közelítését foglalja magában, valamint az EUMSZ 292. cikkén, amely meghatározza az ajánlások elfogadására vonatkozó releváns szabályokat.

Az EUMSZ 114. cikkének anyagi jogalapként való választását az indokolja, hogy a javasolt tanácsi ajánlás célja összehangolt reagálást biztosítani a kritikus infrastruktúrák számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró zavarai esetén. Az ilyen zavarok több tagállamot érintenek, és a belső piac működését is érinthetik, mivel az Unió gazdaságában az infrastruktúra és az ágazatok között egyre növekednek a kölcsönös függőségek. A zavarokra való jobb reagálás viszont elkerülhetővé teszi a belső piac működésének zavarait, mivel ezek a kritikus infrastruktúrák és az általuk nyújtott alapvető szolgáltatások alapvető fontosságúak az alapvetően fontos társadalmi funkciók, a gazdasági tevékenységek, a népegészségügy és a közbiztonság, illetve a környezet fenntartása szempontjából.

[11] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Bizottsági rendelkezések az „ARGUS” általános sürgősségi riasztórendszerről, COM(2005) 662 végleges.

[12] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/836 rendelete (2021. május 20.) az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló 1313/2013/EU határozat módosításáról (HL L 185., 2021.5.26., 1. o.).

A javaslat kiegészítené az ECI-irányelvet és a CER-irányelvet, amelyek szintén az EUMSZ 114. cikkén alapulnak. A kritikus infrastruktúrák rezilienciájáról szóló ajánlás – a most javasolt ajánláshoz hasonlóan – szintén az EUMSZ 114. és 292. cikkén alapul.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Míg a kritikus infrastruktúrák vagy az adott kritikus infrastruktúrát üzemeltető kritikus szervezetek által nyújtott szolgáltatások zavaraira való reagálás elsősorban a tagállamok felelőssége, az Unió fontos szerepet játszik a kritikus infrastruktúrák számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró zavara esetén, mivel az ilyen zavar az egységes piacon belül a gazdasági tevékenység több vagy akár valamennyi területére, valamint az Unió biztonságára és nemzetközi kapcsolataira is hatással lehet. A belső piac működésének biztosítása érdekében a kritikus infrastruktúrák számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró zavarai esetén az uniós szintű koordináció nemcsak helyénvaló, hanem szükséges is, mivel az ilyen uniós szintű összehangolt reagálás a közösen kialakított helyzetismeret, az összehangolt nyilvános tájékoztatás és a zavar belső piaci következményeinek enyhítése révén elő fogja segíteni a zavarra adott tagállami reagálást.

- **Arányosság**

Ez a javaslat összhangban van az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (4) bekezdésében meghatározott arányosság elvével.

A javasolt tanácsi ajánlás sem tartalmilag, sem formailag nem lépi túl a benne foglalt célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket. A javasolt intézkedések arányosak a kitűzött célokkal, amelyek az uniós szintű összehangolt reagálás biztosítására összpontosítanak a kritikus infrastruktúra vagy az adott kritikus infrastruktúrát üzemeltető kritikus szervezetek által nyújtott szolgáltatások számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró zavara esetén. Ez a javasolt összehangolt reagálás arányos a tagállamok nemzeti jog szerinti előjogaival és kötelezettségeivel. A kritikus infrastruktúrát vagy az alapvető szolgáltatások kritikus szervezetek általi nyújtását megzavaró események gyakran nem érik el a kritikus infrastruktúrát érintő jelentős esemény küszöbértékét, és nemzeti szinten hatékonyan kezelhetők. Ezért az e javaslatban előírt mechanizmus alkalmazása a több tagállamot érintő nagyobb zavarokra korlátozódik, amelyek számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bírnak.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A fent említett célkitűzések elérése érdekében az EUMSZ előírja – konkrétan a 292. cikkben –, hogy a Tanácsnak a Bizottság javaslata alapján ajánlásokat kell elfogadnia. Az EUMSZ 288. cikkének megfelelően az ajánlások nem bírnak kötelező erővel. A tanácsi ajánlás ebben az esetben megfelelő eszköz, mivel jelzi a tagállamok elkötelezettségét az abban foglalt intézkedések iránt, és szilárd alapot biztosít a kritikus infrastruktúrák jelentős zavarai esetén az összehangolt reagálás terén folytatott együttműködéshez. Ily módon a javasolt ajánlás kiegészítené a kötelező jogi keretet (különösen a CER-irányelvet), valamint a kritikus infrastruktúrák rezilienciájára vonatkozó, korábban elfogadott ajánlást – amely felszólít ilyen kiegészítő intézkedések elfogadására –, ugyanakkor teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamok hatáskörét a szóban forgó területen.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A javaslat kidolgozása során konzultációra került sor a tagállamokkal, valamint az uniós intézményekkel és ügynökségekkel. Figyelembe vették továbbá a tagállami szakértőknek mind a 2023. április 24-i munkaértekezleten kifejtett, mind a munkaértekezletet követően írásban elküldött véleményét.

Általános egyetértés alakult ki a tekintetben, hogy a jelenlegi fenyegetettségi helyzetben hasznos a kritikus infrastruktúrák számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró zavaraira való uniós szintű reagálás fokozottabb összehangolása, tiszteletben tartva ugyanakkor a tagállamok e területre vonatkozó hatáskörét és az érzékeny információk bizalmas jellegét. Egyetértés alakult ki abban is, hogy el kell kerülni az eszközök megkettőzését, és megfelelően ki kell használni a koordinációra, az információmegosztásra és a reagálásra szolgáló meglévő uniós szintű mechanizmusokat.

Míg egyes tagállamok pozitívan vélekedtek a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv szélesebb hatályáról, mások úgy vélték, hogy a CER-irányelvben a különös európai jelentőségű kritikus szervezetek meghatározásához előírt, hat vagy több tagállamra vonatkozó küszöbérték elegendő, és nem szükséges, hogy a hatály kiterjedjen egy másik eseménytípusra is. Néhány tagállam szerint fontos lenne, hogy adott esetben bevonják az alapvető szolgáltatásokat nyújtó kritikus infrastruktúrák üzemeltetőit, tekintettel szakértelmükre és a kiberdimenzió figyelembevételének fontosságára.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A tanácsi ajánlásra irányuló javaslat egy fő részből és egy mellékletből áll.

A fő rész 11 pontból áll, melyek a következők:

Az 1. pont megállapítja, hogy megerősített együttműködésre van szükség a kritikus infrastruktúrákat érintő jelentős eseményekre való reagálás tekintetében, összhangban az ezen előterjesztett javaslatban szereplő, kritikus infrastruktúrákra vonatkozó tervvel, ideértve az ahhoz tartozó melléklet releváns részeit is.

A 2. pont meghatározza a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv hatályát, amely a zavart okozó események két olyan típusát határozza meg, melyek esetében a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó tervet kell alkalmazni: az esemény jelentős zavart keltő hatással jár alapvető szolgáltatások hat vagy több tagállam számára vagy hat vagy több tagállamban történő nyújtására nézve; vagy jelentős zavart keltő hatással jár két vagy több tagállamban, és az ajánlásban említett érintett szereplők egyetértenek abban, hogy az esemény jelentős hatása miatt uniós szintű koordinációra van szükség.

A 3. pont meghatározza azokat a releváns szereplőket, amelyeknek részt kell venniük a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv végrehajtásában, valamint meghatározza a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv működési szintjeit (operatív, stratégiai/politikai). Az ajánlás melléklete ezeket részletesebben ismerteti.

A 4. pont azt ajánlja, hogy a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó tervet a mellékletben ismertetett egyéb vonatkozó eszközökkel összhangban alkalmazzák.

Az 5. pont azt ajánlja a tagállamoknak, hogy hatékonyan reagáljanak nemzeti szinten a kritikus infrastruktúrák jelentős zavaraira.

A 6. pont azt ajánlja, hogy az érintett szereplők hozzanak létre vagy jelöljenek ki kapcsolattartó pontokat, amelyek támogatják a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv használatát. Amennyiben lehetséges, ezeknek a kapcsolattartó pontoknak meg kell egyezniük a CER-irányelv szerinti egyedüli kapcsolattartó pontokkal.

A 7. pont a kritikus infrastruktúrát érintő jelentős esemény esetén történő információáramlásra vonatkozik.

A 8. pont ismerteti az információcsere módját.

A 9. pont azt ajánlja, hogy a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv működését gyakorlatok révén teszteljék.

A 10. pont azt ajánlja, hogy a tanulságokat vitassák meg a kritikus szervezetek rezilienciájával foglalkozó csoportban, amelynek ajánlásokat is tartalmazó jelentést kell készítenie. Jelentést a Bizottságnak kell elfogadnia.

A 11. pont azt ajánlja a tagállamoknak, hogy a Tanácsban vitassák meg a jelentést.

A melléklet ismerteti a célkitűzéseket, az elveket, a fő szereplőket, a meglévő válságelhárítási mechanizmusokkal való kölcsönhatást és a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv működését és annak két együttműködési módját: az információcserét és a reagálást.

2023/0318 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

a számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró kritikus infrastruktúrák zavaraira való koordinált, uniós szintű reagálásról szóló tervről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. és 292. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A belső piac és a társadalom egészének zavartalan működése szempontjából alapvetően fontosak a reziliens kritikus infrastruktúrák és az alapvető társadalmi funkciók, a gazdasági tevékenységek, a népegészségügy és a közbiztonság, illetve a környezet fenntartása szempontjából alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó reziliens kritikus szervezetek.

(2) A jelenlegi folyamatosan változó kockázati környezetben, valamint tekintettel az infrastruktúra és az ágazatok közötti egyre növekvő kölcsönös függőségekre, és tágabban nézve az ágazatokon és határokon átnyúló összeköttetésekre, átfogó és összehangolt módon kell kezelni és erősíteni a kritikus infrastruktúrák védelmét és az ilyen infrastruktúrát üzemeltető kritikus szervezetek rezilienciáját.

(3) Egy olyan esemény, amely megzavarja a kritikus infrastruktúra működését, és ezáltal lehetetlenné teszi vagy súlyosan akadályozza az alapvető szolgáltatások nyújtását, jelentős határokon átnyúló hatásokkal járhat, és negatív hatást gyakorolhat a belső piacra. A célzott, arányos és hatékony megközelítés biztosítása érdekében intézkedéseket kell hozni különösen a kritikus infrastruktúrát érintő, ezen ajánlásban meghatározott jelentős események kezelésére, ideértve például azokat a helyzeteket, amikor az esemény által okozott zavar hosszú ideig tart, vagy jelentős kaszkádhatással járhat ugyanazon vagy más ágazatokban vagy tagállamokban.

(4) A kritikus infrastruktúrát érintő jelentős eseményekre való összehangolt reagálás elengedhetetlen a belső piac jelentős zavarainak elkerülése és ezen alapvető szolgáltatások nyújtásának mielőbbi helyreállítása érdekében, mivel az ilyen események súlyos következményekkel járhatnak az Unió gazdaságára és polgáraira nézve. Az ilyen eseményekre való időben történő és eredményes uniós szintű reagáláshoz az összes érintett szereplő közötti gyors és eredményes együttműködésre, valamint uniós szinten támogatott összehangolt fellépésre van szükség. Az ilyen reagálás feltétele ezért a korábban létrehozott és – a lehetséges mértékig – jól kipróbált együttműködési eljárások és mechanizmusok megléte, amelyek egyértelműen

meghatározzák a kulcsszereplők felelősségi körét és feladatait nemzeti és uniós szinten.

(5) Míg a kritikus infrastruktúrát érintő jelentős biztonsági eseményekre való reagálás elsődlegesen a tagállamok és a kritikus infrastruktúrát üzemeltető és alapvető szolgáltatásokat nyújtó szervezetek felelőssége, a számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró zavarok esetén helyénvaló az uniós szintű fokozott koordináció. Az időben történő és hatékony reagálás nemcsak a nemzeti mechanizmusok tagállamok általi alkalmazásától függ, hanem az uniós szinten támogatott összehangolt fellépéstől is, beleértve a megfelelő, gyors és eredményes együttműködést is.

(6) Az európai kritikus infrastruktúrák védelmét jelenleg a 2008/114/EK tanácsi irányelv[1] szabályozza, amely csak két ágazatra terjed ki, nevezetesen a közlekedésre és az energiára. Ez az irányelv eljárást hoz létre az európai kritikus infrastruktúrák azonosítására és kijelölésére, valamint közös megközelítést alakít ki annak értékelésére vonatkozóan, hogy szükséges-e ezen infrastruktúrák védelmét javítani. Az irányelv jelenti a központi pillérét a kritikus infrastruktúrák védelmére vonatkozó, a Bizottság által 2006-ban elfogadott európai programnak[2] (a továbbiakban: EPCIP), amely európai szintű, minden veszélyre kiterjedő keretet hozott létre a kritikus infrastruktúrák védelmére.

(7) Annak érdekében, hogy a kritikus infrastruktúra védelmén túlmutatva általánosabban véve biztosítva legyen az ilyen infrastruktúrát üzemeltető, a belső piacon alapvető szolgáltatásokat nyújtó kritikus szervezetek rezilienciája, az (EU) 2022/2557 európai parlamenti és tanácsi irányelv[3] 2024. október 18-tól a 2008/114/EK irányelv helyébe lép. Az (EU) 2022/2557 irányelv 11 ágazatra terjed ki, és a tagállamok és a kritikus szervezetek számára a reziliencia növelését célzó kötelezettségeket ír elő, továbbá előírja a tagállamok közötti és a Bizottsággal való együttműködést, valamint azt, hogy a Bizottság támogassa a nemzeti hatóságokat és a kritikus szervezeteket, a tagállamok pedig támogassák a kritikus szervezeteket.

(8) Az Északi Áramlat gázvezetékei elleni szabotázsakciót követően uniós szinten több reziliencianövelő intézkedésre van szükség a kritikus infrastruktúrák tekintetében. Ezért a Bizottság javaslata alapján a Tanács elfogadta a kritikus infrastruktúrák rezilienciájának megerősítését célzó összehangolt uniós megközelítésről szóló ajánlást (a továbbiakban: 2023/C 20/01 ajánlás)[4], amelynek célja a felkészültség, a reagálás és a nemzetközi együttműködés fokozása ezen a területen. Az említett ajánlás kiemelte többek között azt, hogy uniós szinten összehangoltan és hatékonyan kell reagálni az alapvető szolgáltatások nyújtását fenyegető kockázatokra.

(9) Ezért a meglévő jogi keretet ki kell egészíteni egy újabb tanácsi ajánlással, amely meghatározza a számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró kritikus infrastruktúrák zavaraira való koordinált reagálásról szóló tervet (a továbbiakban: a

---

[1] A Tanács 2008/114/EK irányelve (2008. december 8.) az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről (HL L 345., 2008.12.23., 75. o.).

[2] A Bizottság közleménye a létfontosságú infrastruktúrák védelmére vonatkozó európai programról, COM(2006) 786 végleges, 2006. december 12.

[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2557 irányelve (2022. december 14.) a kritikus szervezetek rezilienciájáról és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 333., 2022.12.27., 164. o.).

[4] A Tanács ajánlása (2022. december 8.) a kritikus infrastruktúrák rezilienciájának megerősítését célzó összehangolt uniós megközelítésről, 2023/C 20/01 (HL C 20., 2023.1.20., 1. o.).

kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv), a meglévő uniós szintű intézkedések felhasználásával.

(10) Ezt az ajánlást a következetesség biztosítása és az átfedések elkerülése érdekében össze kell hangolni a 2023/C 20/01 ajánlással. Ezért ez az ajánlás nem terjedhet ki a teljes válságkezelési ciklus egyéb elemeire, nevezetesen a megelőzésre, a felkészültségre és a helyreállításra.

(11) Ennek az ajánlásnak ki kell egészítenie az (EU) 2022/2557 irányelvet, különösen a koordinált reagálás tekintetében, és azt az említett irányelvvel és az uniós jog egyéb alkalmazandó szabályaival való összhang biztosítása mellett kell végrehajtani. Ezért ennek az ajánlásnak támaszkodnia kell az említett irányelvben foglalt fogalmakra, eszközökre és folyamatokra, például a kritikus szervezetek rezilienciájával foglalkozó csoportra, amely az említett irányelvben meghatározott feladatainak keretein belül jár el, valamint a kapcsolattartó pontokra is, és amennyire lehetséges, fel kell ezeket használnia. Ezen túlmenően az ezen ajánlásban használt „kritikus infrastruktúra” fogalmát a 2023/C 20/01 ajánlás (7) preambulumbekezdésében meghatározottakkal megegyező módon kell értelmezni, azaz magában foglalja a valamely tagállam által nemzeti szinten azonosított vagy a 2008/114/EK irányelv alapján európai kritikus infrastruktúraként kijelölt releváns kritikus infrastruktúrát, valamint az (EU) 2022/2557 irányelv alapján azonosítandó kritikus szervezeteket. Az (EU) 2022/2557 irányelvvel való összhang biztosítása érdekében az ezen ajánlásban használt fogalmakat ezért úgy kell értelmezni, hogy azok az említett irányelvben foglaltakkal azonos jelentéssel bírnak. Például a reziliencia fogalmát az említett irányelv 2. cikkének 2. pontjában meghatározottak szerint úgy kell érteni, mint kritikus szervezet azon képességét, hogy megelőzzön egy olyan eseményt – illetve azzal szemben védekezzen, arra reagáljon, annak ellenálljon, azt enyhítse, tompítsa, ahhoz alkalmazkodjon, és abból helyreálljon –, amely jelentősen megzavarja vagy megzavarhatja az alapvető szolgáltatások – azaz az alapvető társadalmi és gazdasági funkciók, a közbiztonság és közvédelem, a népegészségügy vagy a környezet fenntartása szempontjából kulcsfontosságú szolgáltatások – nyújtását a belső piacon.

(12) Emellett a „jelentős zavart keltő hatás” fogalmát az (EU) 2022/2557 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt kritériumok fényében kell értelmezni, amelyek a következők: i. az érintett szervezet által nyújtott alapvető szolgáltatásra támaszkodó felhasználók száma; ii. az irányelv mellékletében meghatározott egyéb ágazatok és alágazatok függésének mértéke a szóban forgó alapvető szolgáltatástól; iii. azon hatás, amelyet az események – mértéküket és időtartamukat tekintve – gyakorolhatnak a gazdasági és társadalmi tevékenységekre, a környezetre, a közvédelemre és -biztonságra, vagy a lakosság egészségére; iv. a szervezet piaci részesedése az érintett alapvető szolgáltatás vagy alapvető szolgáltatások piacán; v. azon földrajzi terület, amelyet egy esemény érinthet, ideértve a határokon átnyúló hatásokat is, figyelembe véve bizonyos típusú, olyan földrajzi területeknek az elszigeteltség mértékével összefüggő sebezhetőségét, mint például a szigeti régiók, a távoli régiók és a hegyvidéki területek; vi. a szervezet jelentősége az alapvető szolgáltatás elégséges szintjének fenntartásában, figyelembe véve az adott alapvető szolgáltatás nyújtásához rendelkezésre álló egyéb lehetőségeket is.

(13) A hatékonyság és az eredményesség érdekében a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó tervnek teljes mértékben koherensnek és interoperábilisnak kell lennie a hibrid

fenyegetésekkel szembeni fellépés felülvizsgált uniós operatív protokolljával[5], és figyelembe kell vennie a nagyszabású, határokon átnyúló kiberbiztonsági eseményekre és válsághelyzetekre való összehangolt reagálásról szóló, az (EU) 2017/1584 bizottsági ajánlásban[6] meghatározott meglévő tervet (a továbbiakban: kiberbiztonsági terv), valamint az Európai Kiberválságügyi Kapcsolattartó Szervezetek Hálózatának (EU-CyCLONe) az (EU) 2022/2555 európai parlamenti és tanácsi irányelvben[7] meghatározott megbízatását, és el kell kerülnie a struktúrák és tevékenységek megkettőzését. A tervnek teljes mértékben tiszteletben kell tartania továbbá a reagálás koordinálása tekintetében a Tanács uniós politikai szintű integrált válságelhárítási mechanizmusát[8] (a továbbiakban: IPCR).

(14) Ez az ajánlás a már meglévő uniós válságkezelési mechanizmusokra, nevezetesen a Tanács IPCR-mechanizmusára, a Bizottság ARGUS belső válságkezelési koordinációs folyamatára[9] és a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ (a továbbiakban: ERCC)[10] által támogatott uniós polgári védelmi mechanizmusra (a továbbiakban: UCPM)[11], az Európai Külügyi Szolgálat (a továbbiakban: EKSZ) válságreagálási mechanizmusára, valamint az egységes piaci szükséghelyzeti eszközre[12] épül, tágabb értelemben összhangban áll azokkal, és kiegészíti azokat – ugyanis ezek mindegyike szerepet játszhat a kritikus infrastruktúrák jelentős zavaraira való reagálásban.

(15) A kritikus infrastruktúrát érintő jelentős eseményre való reagálás során a fenti uniós szintű eszközök vagy mechanizmusok az azokra alkalmazandó szabályokkal és eljárásokkal összhangban alkalmazhatók, amelyeket ennek az ajánlásnak ki kell egészítenie, de nem érintheti azokat. Például továbbra is a Tanács IPCR-mechanizmusa jelenti a tagállamok közötti uniós szintű politikai koordináció fő eszközét. A Bizottságon belüli belső koordinációra az ARGUS ágazatközi válságkezelési koordinációs folyamat keretében kerül sor. Ha a válság külpolitikai vagy közös biztonság- és védelempolitikai (KBVP) dimenzióval is bír, az EKSZ válságelhárítási mechanizmusát lehet alkalmazni. Az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló 1313/2013/EU határozattal összhangban az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében az Unión belül és kívül bekövetkező természeti és ember okozta katasztrófákra vagy katasztrófaveszélyekre (köztük a kritikus

---

[5] Közös szolgálati munkadokumentum a hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépés uniós operatív protokolljáról, SWD(2023) 116 final.

[6] A Bizottság (EU) 2017/1584 ajánlása (2017. szeptember 13.) a nagyszabású kiberbiztonsági eseményekre és válsághelyzetekre való összehangolt reagálásról (HL L 239., 2017.9.19., 36. o.).

[7] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2555 irányelve (2022. december 14.) az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint a 910/2014/EU rendelet és az (EU) 2018/1972 irányelv módosításáról és az (EU) 2016/1148 irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 333., 2022.12.27., 80. o.).

[8] A Tanács (EU) 2018/1993 végrehajtási határozata (2018. december 11.) az uniós politikai szintű integrált válságelhárítási mechanizmusról (HL L 320., 2018.12.17., 28. o.).

[9] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Bizottsági rendelkezések az „ARGUS” általános sürgősségi riasztórendszerről, COM(2005) 662 végleges.

[10] Az uniós polgári védelmi mechanizmusról (UCPM) szóló 1313/2013/EU határozat olyan, minden veszélyre kiterjedő keretet hoz létre, amely uniós szintű megelőzési, felkészültségi és reagálási intézkedéseket határoz meg az EU-n belüli és kívüli természeti és ember okozta katasztrófák, illetve katasztrófaveszély kezelése érdekében.

[11] Az Európai Parlament és a Tanács 1313/2013/EU határozata (2013. december 17.) az uniós polgári védelmi mechanizmusról (HL L 347., 2013.12.20., 924. o.).

[12] Az Európai Parlament és a Tanács …/… rendelete az egységes piaci szükséghelyzeti eszköz létrehozásáról és a 2679/98/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről, COM(2022) 459 final.

infrastruktúrát érintő katasztrófákra) történő operatív reagálást az ERCC szervezi, amely a Bizottság egyetlen, a hét minden napján, napi 24 órában működő, válságreagálást kezelő operatív központja. Ilyen esetekben az ERCC korai előrejelzést, értesítést, elemzést nyújthat, és támogatja az információmegosztást, valamint az uniós polgári védelmi mechanizmus valamely tagállam általi aktiválása esetén segíti az operatív segítségnyújtást, és szakértőket küld az érintett területekre. Emellett az ERCC előmozdíthatja az ágazati és ágazatközi koordinációt mind uniós szinten, mind az EU és az érintett nemzeti hatóságok között, beleértve a polgári védelemért és a kritikus infrastruktúrák rezilienciájáért felelős hatóságokat is.

(16) Bár az ezen ajánlásban meghatározott folyamatokat adott esetben figyelembe kell venni az említett egyéb eszközök vagy mechanizmusok alkalmazása során, ennek az ajánlásnak ismertetnie kell azokat az uniós szinten megtehető intézkedéseket is, amelyek a közös helyzetismerettel, a koordinált nyilvános kommunikációval, valamint – amennyiben nem alkalmazzák az említett uniós válságkoordinációs mechanizmusokat – a mechanizmusok keretén kívüli hatékony reagálással kapcsolatosak.

(17) A kritikus infrastruktúrát érintő jelentős eseményekre való reagálás jobb összehangolása érdekében meg kell erősíteni az együttműködést a tagállamok és az uniós intézmények, valamint az érintett uniós ügynökségek, szervek és hivatalok között, a meglévő mechanizmusok révén, a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv keretével összhangban. A kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv ezért az (EU) 2022/2557 irányelvben a különös európai jelentőségű kritikus szervezetek azonosítása tekintetében meghatározott küszöbérték elérése – azaz hat vagy több tagállam érintettsége – esetén válik alkalmazandóvá, valamint akkor, ha kevesebb tagállamot érintő események is széles körű hatással járhatnak a határokon átnyúló kaszkádhatások miatt, és ezért előnyös lenne a reagálás uniós szintű koordinációja.

(18) Bár szükségesnek tűnik a kritikus infrastruktúrát érintő jelentős eseményekre való koordinált reagálás uniós szintű együttműködési keretének működtetése, az nem vonhatja el a kritikus szervezetek és az illetékes hatóságok erőforrásait az események kezelésétől, amelynek elsőbbséget kell élveznie.

(19) A kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv végrehajtásában részt vevő érintett szereplőket egyértelműen meg kell határozni annak érdekében, hogy egyértelmű és átfogó áttekintés álljon rendelkezésre azokról az intézményekről, szervekről, hivatalokról, ügynökségekről és hatóságokról, amelyek reagálhatnak a kritikus infrastruktúrákat érintő jelentős eseményekre.

(20) A kritikus infrastruktúrákat érintő eseményekre – köztük a jelentős eseményekre – való reagálás a tagállamok illetékes hatóságainak elsődleges felelőssége. Ez az ajánlás nem érintheti a tagállamoknak a nemzetbiztonság és védelem fenntartására vonatkozó felelősségét, vagy az egyéb alapvető állami funkciók védelmére vonatkozó hatáskörüket, különösen a közbiztonságra, a területi integritásra és a közrend fenntartására vonatkozóan, az uniós joggal összhangban. Az ajánlás továbbá nem érintheti a nemzeti folyamatokat, például a kritikus infrastruktúrák üzemeltetőinek az illetékes nemzeti hatóságokkal való kommunikációját és kapcsolattartását. Ezt az ajánlást a tagállamok között létrejött vonatkozó két- vagy többoldalú megállapodások sérelme nélkül kell alkalmazni.

(21) A kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv keretében folytatott eredményes és kellő időben történő együttműködéshez elengedhetetlen, hogy az érintett szereplők kapcsolattartó pontokat jelöljenek ki vagy hozzanak létre. A koherencia biztosítása

érdekében a tagállamoknak mérlegelniük kell annak lehetőségét, hogy e kereten belül kapcsolattartó pontként az (EU) 2022/2557 irányelv keretében kijelölendő vagy létrehozandó egyedüli kapcsolattartó pontokat jelöljék ki.

(22) Az eredményesség érdekében a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv tesztelése és alkalmazásának gyakorlása, valamint az alkalmazása után levont tanulságokról való beszámolás és e tanulságok megvitatása alapvető elemét kell, hogy képezze a kritikus infrastruktúrákat érintő jelentős eseményekre való magas szintű felkészültség fenntartásának és azon képesség biztosításának, hogy az érintett szereplők bevonásával gyorsan és kellőképp összehangoltan tudjunk reagálni.

(23) Tekintettel a Tanács IPCR válságelhárítási mechanizmusának szerkezetére, valamint tágabb értelemben az uniós szinten már meglévő válságelhárítási mechanizmusok lehetséges aktiválására, a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó tervnek két együttműködési módot kell magában foglalnia a kritikus infrastruktúrákat érintő jelentős eseményekre való reagálás céljából. Az elsőnek az összes érintett szereplő részvételével zajló információcseréből, a nyilvános tájékoztatás összehangolásából és – amennyiben használják – a már meglévő mechanizmusok, például a Tanács IPCR-mechanizmusa vagy a Bizottságon belüli ARGUS-koordináció révén történő koordinációból kell állnia, amelyet az ERCC mint a hét minden napján 24 órában működő kapcsolattartó pont és az EKSZ válságelhárítási mechanizmusa támogat. A másodiknak az esemény nagyságrendje miatt indokolt további válaszintézkedéseket kell tartalmaznia. Ennek az együttműködésnek operatív, stratégiai/politikai szintű szerepvállalást kell magában foglalnia, amely tükrözi az (EU) 2017/1584 ajánlásban és a hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépés uniós protokolljában foglalt szinteket annak érdekében, hogy hatékonyan és eredményesen lehessen koordinálni az intézkedéseket és reagálni a kritikus infrastruktúrát érintő jelentős eseményre. Az arányosság, a szubszidiaritás, az információk bizalmas kezelése és a kiegészítő jelleg elve alapján, valamint a hatékony együttműködés biztosítása érdekében a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó tervnek le kell írnia, hogy az érintett szereplők hogyan alakítják ki a közös helyzetismeretet, valamint ismertetnie kell az összehangolt nyilvános tájékoztatás és a hatékony reagálás menetét.

(24) Az ezen ajánlás szerinti információcserét úgy kell végrehajtani, hogy az ne veszélyeztesse a nemzetbiztonságot vagy a kritikus infrastruktúrát üzemeltető szervezetek biztonságát és üzleti érdekeit. Ezért az érzékeny információkhoz való hozzáférés, valamint azok cseréje és kezelése során körültekintően kell eljárni, az alkalmazandó szabályokkal összhangban, különös tekintettel a felhasznált továbbítási csatornákra és tárolókapacitásokra,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

(1) A tagállamoknak, a Tanácsnak, a Bizottságnak és adott esetben az Európai Külügyi Szolgálatnak (a továbbiakban: EKSZ) és az érintett uniós szerveknek, hivataloknak és ügynökségeknek az ezen ajánlásban foglalt kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv keretében együtt kell működniük egymással a melléklet I. részének 1. szakaszában meghatározott célkitűzések elérése érdekében, és azért, hogy – figyelembe véve a melléklet I. részének 2. szakaszában meghatározott elveket – összehangoltan reagáljanak a kritikus infrastruktúrákat érintő jelentős eseményekre.

(2) A tagállamoknak, a Tanácsnak, a Bizottságnak és adott esetben az EKSZ-nek és az érintett uniós szerveknek, hivataloknak és ügynökségeknek a kritikus infrastruktúrákra

vonatkozó tervet indokolatlan késedelem nélkül alkalmazniuk kell kritikus infrastruktúrát érintő jelentős – az alábbi hatások valamelyikével járó – esemény bekövetkeztekor:

(a) jelentős zavart keltő hatás alapvető szolgáltatások hat vagy több tagállam számára vagy hat vagy több tagállamban történő nyújtására beleértve azt az esetet is, amikor ez a hatás a kritikus szervezetek rezilienciájáról szóló (EU) 2022/2557 irányelv 17. cikke értelmében vett különös európai jelentőségű kritikus szervezetet érint[13]; vagy

(b) jelentős zavart keltő hatás az alapvető szolgáltatások két vagy több tagállamban történő nyújtására nézve, amennyiben a Tanács soros elnökségét betöltő tagállam az említett többi tagállammal egyetértésben és a Bizottsággal konzultálva úgy ítéli meg, hogy az uniós szintű reagálás során kellő időben történő koordinációra van szükség az esemény széles körű és számottevő technikai vagy politikai jelentőségű hatása miatt.

(3) A kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv végrehajtásában résztvevő – a melléklet I. részének 3. szakaszával összhangban operatív, stratégiai, illetve politikai szinten a meghatározott – érintett szereplőknek törekedniük kell arra, hogy interakciójuk és együttműködésük során egymást kiegészítsék. Biztosítaniuk kell a kellő időben történő és megfelelő információcserét, beleértve a nyilvános tájékoztatás összehangolását, valamint a melléklet II. részében meghatározott koordinált reagálást.

(4) A kritikus infrastruktúrákra vonatkozó tervet az egyéb releváns eszközökre tekintettel és azokkal összhangban kell alkalmazni, a melléklet I. része 4. szakaszának megfelelően. Amennyiben egy biztonsági esemény a kritikus infrastruktúra fizikai vonatkozásait és kiberbiztonságát egyaránt érinti, biztosítani kell a szinergiákat a kiberbiztonsági tervben meghatározott vonatkozó folyamatokkal.

(5) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy nemzeti szinten és az uniós joggal összhangban eredményesen reagáljanak a kritikus infrastruktúrát érintő jelentős eseményeket követő, kritikus infrastruktúrát érintő zavarokra.

(6) A tagállamoknak, a Tanácsnak, az EKSZ-nek, a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynökségének (a továbbiakban: Europol) és más érintett uniós ügynökségeknek, valamint a Bizottságnak a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó tervvel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó kapcsolattartó pontot kell kijelölniük vagy létrehozniuk. A kapcsolattartó pontoknak támogatniuk kell a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv alkalmazását azáltal, hogy biztosítják a szükséges információkat, és megkönnyítik a kritikus infrastruktúrát érintő jelentős eseményekre reagáló koordinációs intézkedéseket. A tagállamok esetében lehetőség szerint ezeknek a kapcsolattartó pontoknak meg kell egyezniük az (EU) 2022/2557 irányelv 9. cikkének (2) bekezdése alapján kijelölendő vagy létrehozandó egyedüli kapcsolattartó pontokkal. A Bizottság esetében az ERCC a hét minden napján, napi 24 órában biztosítja az operatív kapcsolattartást és kapacitást, valamint valós időben koordinálja, nyomon követi és támogatja a vészhelyzetekre való uniós szintű reagálást, emellett a válságreagálás operatív központjaként szolgál a tagállamok és a Bizottság számára, előmozdítva az ágazatközi megközelítést a katasztrófavédelem területén.

[13] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2557 irányelve (2022. december 14.) a kritikus szervezetek rezilienciájáról és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 333., 2022.12.27., 164. o.).

(7) A Tanács soros elnökségét betöltő tagállamnak – az érintett tagállamokkal egyetértésben – a 6. pontban említett kapcsolattartó pontokon keresztül valamennyi érintett szereplőt tájékoztatnia kell a kritikus infrastruktúrát érintő jelentős eseményről és a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv alkalmazásáról. A kritikus infrastruktúrát érintő jelentős biztonsági eseményekkel kapcsolatos információcserének megfelelő kommunikációs csatornákon keresztül kell megvalósulnia, amelyek közé tartozik adott esetben a politikai szintű integrált válságelhárítási platform[14] (a továbbiakban: IPCR), valamint a veszélyhelyzetek kezelésére szolgáló közös kommunikációs és információs rendszeren (CECIS) – a valós idejű információcserét lehetővé tevő, webalapú figyelmeztető és értesítési alkalmazáson – keresztül az ERCC.

(8) Szükség esetén a továbbítási csatornáknak biztonságos csatornákat is magukban kell foglalniuk a nemzetbiztonság vagy az érintett szervezetek biztonsága és üzleti érdekei veszélyeztetésének elkerülése érdekében. Az ezen ajánlás melléklete II. részének 1. szakaszában ismertetett információcserét szintén a nemzetbiztonság vagy a kritikus szervezetek biztonságának és üzleti érdekeinek veszélyeztetése nélkül, az uniós joggal – különösen (EU) …/… európai parlamenti és tanácsi rendelettel[15] – összhangban kell folytatni. Különösen azt kell biztosítani, hogy az érzékeny információkhoz való hozzáférést, azok cseréjét és kezelését körültekintően végezzék. A minősített adatok kezelésére és cseréjére a rendelkezésre álló akkreditált eszközöket és megfelelő biztonsági intézkedéseket kell alkalmazni.

(9) Az érintett szereplőknek rendszeresen gyakorolniuk és tesztelniük kell a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv működését és a kritikus infrastruktúrát érintő jelentős eseményekre való koordinált reagálást nemzeti, regionális és uniós szinten, például gyakorlatok keretében. Az ilyen gyakorlatokba és tesztekbe adott esetben magánszektorbeli szervezeteket is be lehet vonni. [*Ezen ajánlás elfogadásának időpontja + 12 hónap*]-ig sor kell, hogy kerüljön egy fizikai és kiberszempontokra is kiterjedő uniós szintű gyakorlatra.

(10) A kritikus infrastruktúrákra vonatkozó tervnek egy kritikus infrastruktúrát érintő jelentős esemény tekintetében történő alkalmazását követően az (EU) 2022/2557 irányelv 19. cikkében említett, a kritikus szervezetek rezilienciájával foglalkozó csoportnak kellő időben meg kell vitatnia az érintett szereplőkkel azokat a tanulságokat, amelyek hiányosságokat, illetve olyan területeket jelezhetnek, ahol fejlesztésre van szükség, és ezt követően jelentést kell készítenie, amely ajánlásokat tartalmaz az ilyen fejlesztések megvalósítására vonatkozóan. E jelentés elkészítését a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó terv alkalmazásában részt vevő érintett szereplőknek támogatniuk kell. A jelentést a Bizottságnak kell elfogadnia.

(11) A tagállamoknak a 10. pontban említett jelentést a Tanács megfelelő előkészítő szerveiben vagy a Tanácsban meg kell vitatniuk.

[14] A Tanács (EU) 2018/1993 végrehajtási határozata (2018. december 11.) az uniós politikai szintű integrált válságelhárítási mechanizmusról, ST/13422/2018/INIT (HL L 320., 2018.12.17., 28. o.).

[15] (EU) …/… rendelet az uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek információbiztonságáról, COM(2022) 119 final.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök